Рік III. Львів, 23. червня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 26

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.
„ПРАВДА"
Львів, вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48.

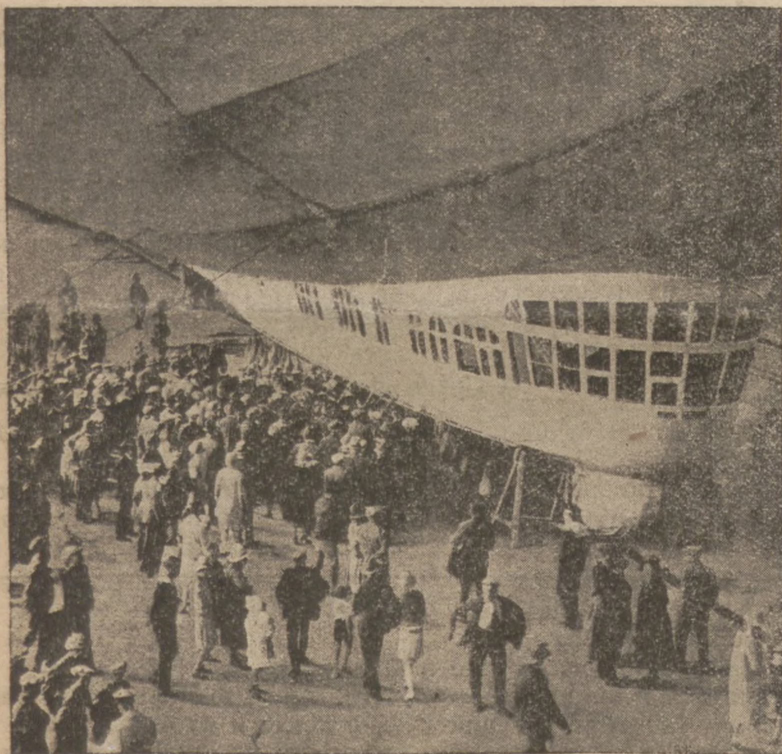
ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Велика залізнича катастрофа в Здолбунові

Дня 18. ц. м. рано коло 9. години, наслідком помилки зворотничого наїхав поспішний товаровий поїзд на особовий поїзд, що стояв. Згинуло пять залізничників, а шестий помер у дорозі до шпиталю. Крім цього важко ранений керманич поїзду. Машиніст і паляч урятувалися в останній хвилі, зіскочивши з льокомотиви. Машиніста Ольчака арештували. Наслідком сильного стрясення поранило кількох подорожних. На місце катастрофи зїхала слідча комісія та судова влада.

——o——

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН"

На знимці бачимо великий німецький кермовий бальон „Ґраф Цепелін" на летунській стації в Тульоні, у Франції, куди примішено його по невдалім леті до Америки, який мусів він був перервати на французькій території ізза зіпсуття моторів.

Численні пожежі

В повіті білостоцькім в селі Палівцях згоріло 27 хат тількож господарських будинків та 31 хлівів. Шкода виносить около пів міліона золотих. В Березинах тогож повіту згоріло 30 господарств. Шкоди є на 400 тисяч. У тімже повіті в селі Заблуди пожежа знищила 50 гектарів ліса барона Мантайфля. В Татарові серед ночі шаліла ґрізна пожежа в тартаку Бльоха. Згорів зложений на площі матеріял та будинок із машинами. Шкода виносить около 100 тисяч золотих.

——o——

Бійка з комуністами в Гамбурґу

В часі комуністичних демонстрацій на передмістях Гамбурґа прийшло до крівавих сутичок із поліцією. Комуністи напали поліцію, яка відбирала їм червоні прапори. Ранено кількох поліційних урядовців. По кількох карабінових сальвах комуністи розбіглися, лишивши кількох ранених.

Літак упав до моря

Анґлійський пасажирський літак, яким їхало з Анґлії до Франції 11 пасажирів, упав до моря. Чотири особи віднесли тяжкі рани, а пятьох пасажирів не могли відшукати. Побоюються, що вони втопилися.

Великий процес комуністів

На днях розпочався перед львівським судом присяжних процес проти кільканайцяти найрухливійших членів секретаріяту центрального виконавчого комітету комуністичної партії Західної України.

На лаві обжалованих засіло сімох молодих людий з українськими назвисками, та 14 „щирих українців" мойсеєвої віри, яких назвища й звання ось тут подаємо:

Азіяс Шехтер урядник, Сімон Ґрін челядник монтерський, Мошко Редер кравець, Моріц Ваґман прив. урядник, Енцель Ступп кушнір, Шмуль Розенбуш абсольвент прав, Бруно Корман доктор фільософії, Северин Ротшайд бюровий помічник, Зіґмонт Мільштайн прив. урядник, Цудик Ґотліб кравець, Мошко Кац шапкарський термінатор, Донат Мандель урядник, Адам Кауфман абсольвент варшавського університету, Вільгельм Кенгабер ученик ґімназ.

Всіх висше згаданих арештовала поліція в листопаді минулого року. Знайдено при них много большевицького аґітаційного матеріялу та рахунки з виплачуваних за больш. аґітацію гроший.

Згаданий секретаріят комуністичної партії Західної України містився в жидівській хаті при вул. Ягайлонській у Львові, а головним його провідником був жидок Кауфман, що аж із Лодзі приїхав до Львова ширити „український" комунізм.

Сам склад того „українського" секретаріяту виказує, хто паном усяких комуністичних орґанізацій, кому головно залежить на тім, щоби і в українськім народі поширювати погубну большевицьку заразу та за чиї гроші ведеться в нас уcяка сельробська, упіпівська руїнна робота.

Чотирнайцять жидів — на 7 ніби „українців", а на річи платних запроданців, жидівських Іванів — у головній централі комуніст. партії Західної України — зраджує вповні правдиве лице тої орґанізації.

Не поможе тепер ні „Раді" ні „Праці" їх замилювання людям очий, що мовляв, „„єдине спасення українського народу в комуністичній „революції". Такого „спасення" бажають нам пейсаті комісарі з Москви та обрізані „секретарі" комуністичної партії Західної України. Лиш весь український нарід ні по той ні по сей бік Збруча його собі не бажає.

——o——

Зі світа

Чума в Єгипті.

Віденські часописи повідомляють, що в горішнім і середущім Єгипті поширюється в страшний спосіб чума.

Троцькому позволили приїхати до Англії.

Після вісток із Туреччини, Троцький одержав від англійського премєра Мек Дональда дозвіл на приїзд до Англії.

Романські летуни в Варшаві.

До Варшави прилетіло 5 романських військових літаків. Романських старшин, які приїхали тими літаками гостять представники польського уряду та обвозять по всіх цікавих місцях Варшави.

Протипольські виступи Французів.

В Парижі відбулося маніфестаційне віче звернене проти Польщі. Визначні французькі політики й журналісти виступили остро проти зруйновання у Львові польськими академіками жидівської друкарні та инших установ. По місті вивішено вивіски з ворожим для Польщі змістом. Подія ся вказує, що французько-польська приязнь рветься щораз більше. Та тим разом причинилися до того французькі жиди, які в обороні своїх „польських" братів зуміли вплинути на французьких політиків і журналістів, щоби виступали проти Польщі.

Позичка Німеччини в Америці.

Німецька преса повідомляє, що д-р Шахт заключив у Парижі договір в справі короткоречинцевої позички в сумі 50 міліонів долярів. Цю позичку уділять Німеччині американські фінансісти.

Протипольська демонстрація в Тифлісі.

Перед кількома днями радянський посол у Варшаві Богомолов зложив у польськ. міністерстві протестну ноту ізза участи представників польської влади в святкуванню десятиліття повстання незалежної Грузії у Варшаві. В звязку з цим протестом радянська преса почала сильну агітацію проти Польщі. Дальшим виявом цеї протипольської акції був напад на польський консулят у Тифлісі. Дня 12-го б. місяця зібралася під консулятом численна товпа демонстрантів і там при ворожих окликах обкидала будинок консуляту камінями. В консуляті вибито шиби і ушкоджено внутрішне урядження. В звязку з цею демонстрацією, польський посол у Москві зложив протест в імени польського уряду в радянському комісаріяті для закордонних справ. У відповідь на це, заступник комісаря Карахан зложив своє співчування з причини подій у Тифлісі. Польський посол приняв наразі цю заяву Карахана до відома, та застерігся що до одержання відповідних інструкцій від свойого уряду.

Підписання репараційного договору.

Дня 7-го б. місяця члени репараційної комісії підписали репараційний пакт. Підчас підписування цього пакту були присутні численні представники преси. Фільмові підприємства зробили знимки з з цеї події. Репараційний договір є виготовлений в двох мовах, французькій і англійській. Він складається з 100 аркушів машинового письма. Французький міністр Моро зараз після підписання договору подякував американському представникові Юнґові за його труди та доведення конференції до успіху. Члени репараційної комісії ухвалили покликати до життя репараційний комітет під проводом б. репараційного аґента Джільберта. Завданням цього комітету буде підготовити перехід від пляну Доза до пляну Юнга, цебто пляну, що його приняла репараційна комісія в Парижі.

Динамітовий замах на банк.

В м. пятницю невідомі осібняки підложили динаміт під будинок банку в Гановері. Ладунок експльодував та ушкодив частинно будинок банку. З причини сильного вибуху повилітали всі шиби так в самім будинку як й в сусідних домах Поліції не вдалося досі найти дісних виконавців цього замаху.

Справа нац. меншостей на раді Ліґи Націй.

Рада Союзу Народів радила на останньому засіданню над справою національних меншостей. Делеґат Канади Дандюранд запропонував, щоби дискусію над звітом Комітету Трьох відложити до найблизчого засідання Ради Союзу. В цій справі промовляв теж делеґат Німеччини д-р Шуберт. Він заявив отверто, що звіт Комітету Трьох викликав велике розчаровання з цеї простої причини, що він ставиться з нехіттю до справи національних меншостей. Д-р Шуберт зазначив, що Німеччина буде піддержувати ці всі домагання, які видвигнув мін. Штреземан. На кінці своєї промови д-р Шуберт висказав погляд, що теперішній Звіт Комітету Трьох не може служити за основу до дискусії і просив всіх присутних перевести ухвалу, щоби Комітет Трьох опрацював новий звіт.

Кінець релігійної боротьби в Мехіку.

Як відомо, в Мехіку велася від довгого часу боротьба на релігійному тлі. Боротьбу цю обі сторони вели з великою завзятістю. Та останні відомости, які наспіли з Мехіка вказують, що в цих

ІВАН ВАЗОВ.

Велко на війні

(Докінчення).

— Велка облив холодний піт. При першій зараз команді: „раз, два"! Велко підійшов до високого, сіпнув його за одяг і закликав голосом глухим, придушеним, немов із під землі „Будьте ласкаві"!

Не міг нiщо більше промовити благально глянув на високого. Деякі вояки з міщан усміхнулися мимоволі, коли бачили жалю гідне Велкове положення, що не знав, чи він стоїть на небі, чи на землі.

Моресвина лютий закусив зуби, пополотнів, прискочив і вдарив Велка в лице, якому пустилася кров із носа.

Це ще більше розлютило старшину й він крикнув:

— Велку! Двацять чотири години арешту, без хліба!

Важка це була кара Велкови. Всю ніч плакав. Розжалобився відразу! Пригадав собі неньку, що плаче теперечки за ним, батька, що йому ноги не служать до тяжкої роботи, перістого вола в оборі, що тепер певнісько озирається, чи не прийде Велко, щоб погладити його... Довго думав про це. Треті півні запіяли, крізь віконце став прокрадатися світанок, небаром касарня проснеться, реченець кари скінчиться й він знов піде на вправи — й знов бачитиме нахмарене лице дикого четаря.

Ні, він утече сьогодні вечір, коли стемніє... Нехай буде, що буде!

Та Велко не міг сповнити свойого наміру. Вислали кудись Івана Морисвину, а на його місце прийшов старшина розумний та людяний. І Велко лишився.

Сотник І. вскорі завважав здатність Велка, його слухняність і щиру простодушність. Одного дня похвалив його голосно перед четою за добре виповнення якогось поручення.

— Славно, Велку, зух із тебе! Бажаю, щоб усі стали такими вояками, як ти.

Велкови здавалося, що вернувся в небо. Від цеї хвилини готов був умерти на кожен знак начальника. Оживився та став розпитувати в товаришів, чи скоро буде війна з Турками. Мав охоту настромити кількох Турків на свій байонет. Із дня на день ставав усе більш воєвничий.

— Велку, чи справді витовчеш гурму Турків у битві? — питали злобно в нього товариші.

— Їх матері заплачуть по них.

— А як витовчеш їх? Тиж не був іще в бою.

— Що, я? — відповідає подразнений Велко, подався на бік, стиснув кріса, розмахнувся й пробив повітря байонетом.

Всі відступили, бо розярений Велко мігби дійсно настромити когось на байонет, що його кінець лиснів у сонці. Несподівано хтось поплескав його по плечах.

Він обернувся.

Перед ним стояв його старшина й глядів на нього на пів із усміхом, на пів грізно.

Велко випрямився й онімів засоромлений.

— Бажавби я бачити тебе й перед справжнім ворогом таким зухом — сказав начальник.

— По приказу, ваше благороддя.

*

Другого падолиста (ст. ст.) вивели на Голодне поле ввесь полк й уставили в лавах. Небаром надїхав на коні командант полку й оповістив усім, що Мілян, сербський король, видав несправедливу війну Болгарії й що вечером полк рушить до бою, щоби боронити границь рідної країни.

днях дійшло до замирення між представниками церкви та мехіканським урядом. Довготреваючий конфлікт закінчився обопільним порозумінням і 15. ц. місяця обі сторони підпишуть договір. Мехіканські католики приготовляються тепер до святочних обходів в цей день. В звязку з заключеним договором мехіканський уряд дозволив відкрити в найближчу неділю всі закриті церкви і релігійні товариства.

Большевицькі війська ввійшли до Манджурії.

Комунікат англійської телеграфічної агенції доносить, що большевицькі війська ввійшли до Манджурії. Цей наступ большевицьких військ має бути відплатою за переведені ревізії в радянських консулятах у Китаю. Ходять поголоски, що Радянський Союз задумує довести до створення Союзу республик Монголії та влучити їх до Рад. Союзу. Знов-жеж в Манджурії большевицькі війська задержаться так довго, доки китайський уряд не дасть відшкодовання за заподіяні шкоди. Якщо дійсно рад. уряд схоче перевести свій плян в життя, то в цьому разі належить числитися з інтервенцією Японії у внутрішні справи Китаю, а цим самим з збройним конфліктом на далекому Сході. Та московська телеграфічна агенція заперечує цим поголоскам та вважає їх вилумкою ворожих Рад. Союзови чинників.

Французький трансатлянтійський лет.

Французький летун Асолян перелетів на літаку „Льоасо Жо“ (Жовтий Птах) понад Атлянтиком і осів у Коміляс на півн. побережі Еспанії. Мали причалити до Франції, й осіли в Коміляс у переконанні, що це вже фр. територія. Літак „Жовтий Птах“ відлетів 16. червня в год. 17.50 у Париж.

Замкнення сесії Ради Ліґи Націй.

Сесію Ради Ліґи Націй замкнули 15. червня. Німецька і польська делеґації постановили безпосередньо переговорювати в справі ліквідації майна нім. горожан на Польськім Гор. Шлеську.

Вивозять те, чого самі не мають.

В Ню-Йорку підписано умову між Америкою, а Рад. Союзом, якою большевики зобовязалися доставити Америці 300 тися тон антрациту з донецького басейну. Це дуже дивна політика, бо большевикам недостає вугля для їх власної промисловости — а тут вони ще вивозять його за границю.

Саранча в совітах.

Цілі хмари саранчі прилетіли десь з Тибету до Туркестану та кинулися на большевицькі плянтації бавовни. Зїли кільканайцять тисяч десятин та заподіяли 50 міліонів карбованців шкоди. Проти саранчі вислали большевики ескадру военних літаків та безпощадно нищать її трійливими ґазами.

Протижидівські переслідування в Мінську.

З Вильна доносять, що в Минську дійшло до поважних протижидівських розрухів. Хотіла товпа навіть укаменувати відступника жида комуніста Ґрушкіна. Багато осіб покалічено, 40 арештованих.

Бомба в почтовім уряді.

З неділі на понеділок, біля 3-тої над раном вибухла бомба в будинку почтового уряду в Ольденбурґу. Вибух був

ІЗ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Новіціят ОО. Василіян у Мукачеві на Закарпатській Україні.

*

По першому мимовільному вдоволенні з війни зі Сербією (загальна радість перейшла й на Велка) в Велковій голові повстала суматоха. Він не міг зрозуміти двох річей: насамперед, чому Серби не пішли воювати з Турками, що є лихі й нехристи, а потім, чи страшно воно плисти морем, коли треба буде дістатися до Сербії?

Та не мав часу довідатися про це: всі вешталися, бігали тут і там, збирали свої причандали, бо мали всідати на залізницю.

А на двірці повнісінько людей. Матері плачуть з вояками пращаючись, дівчата закосичують їх шапки китичками, інші застромлюють соснові гилячки в кріси. Тільки його ніхто не пращає, ніхто не пожалує. Сумно стало йому, та нема часу: посадили їх у вози, музика заграла, юрба попращала їх окликом: „ура!“ й поїзд рушив.

*

Вже від двох днів рівне софійське поле гуде громом гармат, що відгомонюється на дріжучому в основах Витоші, який скрив гнівне чоло в густих хмарах. Злякалася теж і стара Софія, болгарська столиця. На вулицях суматоха й трівога — сум на вулицях, а в серці важко.

Білі прапори з червоними хрестами мають кругом, місто змінилося в шпиталь, вози з раненими прибувають безнастанно. А вісти щораз то чорніші приходять із боєвища, гук гармат підходить щораз близше, стає щораз страшніший, повітря заломлюється, шиби дрижать у вікнах.

За Софією, в напрямі Сливниці, ввесь шлях чорніє військом, ідуть: із глибин родопських розтоків, від берегів Чорного й Білого Моря, від Дунаю йдуть ці юнаки. Ночі змінили на дні, в ході спали, ні кришки в уста не вложили, а вийшло їм це на здоровля!

Чуєш — вони ще співають у відповідь на грім гармат, хоча по рот заприскані болотом, тільки кріси їх блищать, а в серці їх весілля. Вони знають, що Болгарія глядить на них і каже, чого дожидається від них і молиться за них до Бога.

Як далеко око сягне до заходу, дорога вкрита піхотою з наїженими байонетами. Тріщать залізні колеса під вагою важких гармат і возів зі стрілвом й виминають та оприскують болотом змучену кінноту. Та яка чудна кінниця. По трьох на одному коні, як вояки Радецького, коли йшли на бій під Шипку, на поміч ополченню.

Тепер під Сливницею друга Шипка, а один вояк, одна куля більше — може спасти рідну країну. Наші завзятці знають це й тому дав їм Бог залізні сили й невидимі крила...

*

Страшна боротьба кипить на всій лінії, від години поза Сливницею. Вже третій день безнастанно гремлять гармати й міліони куль свистить. Густа синя мряка висить над боєвищем і розійтися не може.

Стиснені ворожі табори звідусіль напирають і всюди подаються назад. Передучера були в потрійній від нас скількости, вчера в подвійній, а сьогодні на рівні. Боротьба кипить на лівому крилі, в середині й на правому крилі, де був наш Велко. Бється за десятьох, доказує чудес.

Могила, що з неї стріляють Болгаре, була вчера в руках Сербів. По другому наступі наші війська виперли Сербів із цеї позиції — ворог подався назад на протилежні горби, де нічую окопався... Стріляє він четовим огнем, засипаючи градом куль наше становище, що низче сербського. Самих Сербів

такий сильний, що всі шиби в сусідстві вилетіли. Шкоди значні. Причини замаху невідомі.

Палять образи святих.

Большевицька „Правда" доносить: В місцевости Ям коло Москви комуністична ячейка (орґанізація) при помочи міліції в Велику Суботу насильно забирала образи святих, зносила їх на купу й палила на кострі. Так спалено прилюдно сотки образів, причім безбожники допускалися всякої хули, викрикаючи до селян: „Коли Бог є, то нехай перешкодить паленню образів!"... і т. и. Так виглядає ілюстрація до „свободи віри" в СССР.

——o——

За листопадові події

У вівторок 18. ц. м. почалася ві Львові розправа проти чотирьох студенток: Марії Кравцівної, Марії Чижівної, Софії Мойсевичівної та Марії Кондрадівної й проти трьох студентів: Жиґмонта й Осипа Проциш[и]на та Евгена Сени. Їх арештували ще в падолисті м. р. по відомих листопадових подіях у Львові. Акт обвинувачення закидує їм приналежність до Української Військової Орґанізації й поширювання акції цеї орґанізації, яка змагає до відірвання східніх земель від Польщі. В перший день розправи відчитано акт обжалування та переслухано всі чотири студентки. Вони до вини не признаються. До У. В. О. не належали. Тільки Софія Мойсевичівна признається до вини остільки, що взяла від знайомого клуночок й пачку і з цим арештувала її поліція. —

Приєднуйте нових передплатників!

ІВАН ГЛАДИЛОВИЧ.

Справедлива заплата.

Найпекучіша справа в робітничім питанню.

ЗМІСТ: **Справа великої ваги. — Чи умовлена заплата є завсіди справедлива? — Що значить працювати? — Конечність праці. — Багачі й бідні. — Тяжке положення бідних. — Що велить закон справедливости? — Держава й податки.**

Ціла вага й значіння робітничого питання залежить звичайно від того, чи і яку заплату одержав робітник за виконану працю. Се є питання справедливої заплати, яке в першу чергу буває причиною невдоволення й обурення робітників і працедавців. Св. Отець Лев XIII. звертає увагу в своїм письмі про робітн. питання, на значіння справедливої заплати та остерігає віруючих католиків, щоби старалися добре її зрозуміти, бо інакше дуже легко можуть поповнити ошибку.

Висота заплати назначується добровільною умовою між працедавцем і робітником. Деякі люде вважають тому, що коли працедавець виплатив умовлену заплату, то він уже дотримав свого слова і до нічого більше не є зобовязаний. Але в дійсности — каже папа Лев XIII. — коли близше приглянемося, то така думка не зовсім правдива, бо не звертається при тім уваги на оден дуже важний момент. Бо що значить працювати?

Працювати, се значить напружувати свої сили в тій ціли, щоби придбати собі потрібне для життя майно. Такий є закон самого Господа Бога, що караючи Адама, сказав йому: В поті чола свого їстимеш хліб. Таким чином праця стала конечною, бо плоди праці служать до удержання життя. Своєж життя мусить удержувати й берегти кожна людина, бо се не тільки наказ природи, але й Бога.

Богатший чоловік має доволі орудників (средств), щоб удержати своє життя. Інакше є з бідняком. Одиноким жерелом для нього заплата за знайдену роботу. Припустім отже, що працедавець і робітник погодилися добровільно щодо заплати. Робітник, припустімо, радо погоджується на всяку навіть найменшу заплату, бо вже через довгий час тяжко бідував, не находячи для себе жадної праці. Він хоче, чи не хоче, мусить радо приймати таку ціну заплати, яку дає працедавець, бо боїться ще більшого лиха й голоду. І чи не є се в тім випадку звичайне насильство доконуване над бідним робітником? І чиж може се бути добре й справедливе, хоч робітник добровільно погодився на малу заплату?

Длятого, коли навіть зайде такий випадок, що робітник сам й добровільно згодиться одержувати недостаточну (за малу) заплату за свою працю, **то природний закон справедливости велить, що заплата за працю має вистарчати робітникови для чесного й цілковитого удержання (істрування) його самого та його родини.**

Бо коли робітник буде отримувати вистарчаючу для нього заплату і то таку, що зможе прилично удержувати себе, жінку й діти, то він тоді легко подумає й про ощадність й буде відкладати дещо з сего, що йому остає, аби таким чином прийти самому до малого майна.

А годиться на сім місці ще раз підчеркнути, що коли б й бідні люде могли придбати собі хоч невелике майно, то се булаб найкраща розвязка робітничого (соціяльного) питання. Тому цілий суспільний устрій (закони, звичаї) повинен бути так уладжений, щоб і бідняки робітники могли мати надію й спроможність через свою пильність і заходи, справедливо винагороджувані, осягнути

не видко, десьнедесь серед диму визначуються верхи чорних шапок і знов усе щезає.

Години минають, бій все ще тріває. Страшна стрільба зі сербських окопів збільшується разураз. Наш курінь щадить ладунки й намарне не стріляє, він жде на приказ: вперед! — щоби на стріли відповісти байонетами. А тимчасом наші юнаки прислухуються свистови куль, що пролітають над їх головами або глухим ударам цих, що вриваються в землю. А коли загремить наша артилерія, стежать очима гранати й кличуть: ура! — коли стрільно поцілить.

Сам тільки Велко не перестає стріляти. Він тільки один найправильніше відповідає ворогови й тому біля нього паде найбільше куль. Найбільше лютило його, що від учера рано не мав шматка хліба в устах. Ізза безнастанної стрільби хліб не міг дійти в окопи. Нутренности в Велка скрутилися як звої змиї. Кляв крізь зуби й стріляв разураз. Та „голод здобуває міста". — Велко підвівся, випрямився й узявся шукати по торністрах товаришів, чи не найде шматка хліба. Не чув навіть свисту куль, що тепер дужче посипалися на нього!

— Долів Папурчику! — кликали всі стривожені нерозумом Велка.

Однак Велко, мовчки, нахилюється, й перешукує всі торби. Вкінці знаходить шматок сплеснілого сухаря й стає випрямлений та назлість Сербам гризе його. Куля свиснула біля його рота та понесла сухар далеко.

Була це велика похибка з сербського боку, довела вона Велка до скажености. Хотячи їх за це покарати, підніс руки в гору й став кричати кілько сил стало йому:

— Ура, ура, ура!

Сотки куль засвистіло кругом гарного очайдуха. Велко ні задріжав. „Невинного Бог береже"! каже приповідка. Товариші думали, що Велко збожеволів не могли здержатися й лежма на Велкову команду кликали: ура!

Курінний із захватом глядів на неустрашимість Велка, та комедія могла в кожний хвилині змінитися в траґедію, а Велко був знаменитий вояка.

— Велку, долів! — закомандував старшина.

Та Велко наче оглух, махав усе руками на Сербів і кричав: „Ура, ура, ура"!

А товариші лежма за ним: ура, ура, ура!

Чудне! Божевілля відваги заразливе. Велків оклик розпалив серця всіх. Дехто підвівся, щоб наслідувати Велка. Теперечки він був справжнім вождом.

Курінний нахмарився й закликав приказуюче:

— Папурчику, приказую тобі — долів! Всі долів! Непотрібних жертв не хочу!

— Ваше благороддя — вимовив Велко — тікають! Ура!

— Якто тікають? Хто тікає?

Курінний підвівся й звернув дальновид на сербські становища.

І справді Серби тікали. З оклику „ура"! здогадувалися, що Болгари йдуть наступом.

В двацять хвилин потім болгарські війська зайняли високі сербські становища без одного вистрілу.

Велко пролежав три місяці в шпиталі з приводу рани, що дістав її під Царибродом у ліву руку, що від тоді стала нездатна до праці. Обробляв дальше поле й остав усе Велком Папурчиком. Його товариші називали його жартом „поручником", хоча не могли забути, що це він здобув одно з укріплень Сливниці. І він не забув про це. При кожній нагоді оповідав свої воєнні спогади...

Переклав **а-л.**

на власність якийсь варстат самостійної праці (кавалок землі зглядно якісь инші засоби продукції — витворювання дібр).

В тім місці згадує Св. Отець у своїй енцикліці й про те, що держава не повинна накладати на своїх громадян за великі податки, які можуть зруйнувати приватну власність. Коли право приватної власности — каже Св. Отець — не є правом людським, але правом природним, то влада державна не може його зносити (касувати) ані його нарушувати. Вона повинна натомість управильнювати й погоджувати уживання власности з загальним добром громадян. Натомість справедливість і людяність не позволяють, щоби держава брала у своїх підданих на податок більше, як виносив дохід з їх власного майна.

——o——

„Культурна“ робота

(Замітки до одного вільнодумного відчиту.).

В пору, коли наше свідоме, християнське громадянство, через поширення доброго друкованого слова, всіма зусиллями намагається протиставитись навалі злої книжки та злої преси — приклонники Антихристової роботи теж не сплять. Свідчать про це хочби низше наведені слова, в яких міститься заохота до читання „всяких“ отже тимсамим і до читання злих книжок. Знаменні ці слова висказав недавно один з „наших“ вільнодумних панів уладжуючи відчит з приводу т. зв. місяця книжки.

Він сказав:

“...Всякі книжки читайте, не вірте в це, будьтоби були злі книжки, кожна книжка сама собою добра і невинна.. є тільки люди злі...“

Відчит цей уладжений був не тільки для старшого громадянства, але також і для підростаючої молоді... Дивне лиш одно, що хоча відчит відбувався в більшім місті, не знайшовся проте ніхто, хтоби був дав належне вияснення цему панови на його балаканину. А цего вияснення відносно читання „всяких“ книжок так тоді потреба було! Бо про щож властиво ходило цему безбожному панови, коли устроював цей свій відчит? Чи може ходило йому о це, щоби гідно вшанувати тзв. місяць книжки? Ніколи в світі! Приєднати собі, під плащиком „культурної роботи“, як найбільше прихильників, так між старим громадянством, як теж між молоддю; підорвати повагу св. Церкви, що як добра мати заборонює злі книжки читати, це була одинока властива ціль цего вільнодумного пана та його відчиту. А що уважав такий клич, як „читайте всякі книжки“ за корисний для своеї демагогічної агітації, тому й ужив такого клича Бо коли „кожна книжка сама собою добра і невинна“, тоді також вільно її читати — отже, на думку цего безбожного пана, вільно читати всі книжки, а між ними також видання радикальні та сельробські. Хто знає, чи такий панок при іншій нагоді не захвалювавби цих безбожних видань. Бо поширити такі видання, в яких виступається проти Бога, віри, моралі є головним завданням всяких вільнодумних мудрагеликів. Знають добре, що ніяким іншим способом так легко не доберуться вони до душі людини, як через злу книжку та злу часопись. Тому то так ревно, часто навіть при святкованню місяця книжки, захвалюють свої безбожні видання і пропонують їх читати. Роблять при тім „гарну, культурну роботу,“ неправдаж?!

А ми Українці - католики, що на це?

„Громадський Голос“ шабасує

Довгенько таки не писав я вже до „Правди“ — не складалося якось — всячина була на перешкоді, а вже найбільше роботи в полі. Треба було спішитися, бо й так весна спізнилася, не пускала її зима — не в головонці тоді що інакше. Прийде чоловік від роботи та паде на постіль і каменем засипляє, а рано скоро світ знов до праці. Рука до пера й не складається...

Та от тепер обробився вже, хребет випростував трохи тай уже частіше в читальню заглядаю.

Зайшов я якось тут вечером, було вже чимало людей, був і наш славний Тимцьо Чавурський. Бачу, держить він у руках „Громадський Голос“, а сам такий вдоволений.

А я відразу:

— А що там таке Тимцю цікавого в твойому „Громадському Голосі?“

Тут замість Тимця Танас Решітник:

А — каже, — куме Стефане, (бо ми собі куми, я тримав найстаршого його синка Юрка до хресту) куме Стефане — каже він — „Громадський Голос“ хвалиться, що він найпобожніший...

— Як це — кажу— ото цікаве тай диво, справді чудасія.

— А вжеж, що чудасія — каже Іван Чорновус — то все на Церкву тай на священиків гудзя — а тут нараз хвалиться: „Я найпобожніший із усіх часописів!“

— А може неправду пише? — на це Тимцьо — може не правда, що на „Правді“, на „Неділі“, на Свободі“ й на всіх інших написано все на горі день: неділя, дня того й того...

— А то про це йде? — кажу.

— А вжеж — каже Тимцьо — всі ці

К. К. 19

Св. Апостол Павло

І як привели до них одержимого, брати обступили його й кликали хором: „Заклинаємо тебе Ісусом, що Його проповідує Павло: вийди з цієї людини!“

Та дух лукавий озвавшися, сказав:

— Ісуса знаю й Павла знаю! Виж хто такі?

І в цій хвилині кинувся на них одержимий злим духом і подужав їх так, що нагі та поранені втекли до дому.

Лискавкою рознеслася вістка про це по всьому Ефезі й між Жидами й між Греками. І попав страх на всіх і величили імення Господа Ісуса Христа.

— Дійсно, дійсно великий і правдивий Він Господь і Бог — кликали.

І багато вірних приходило й визнавало й виявляло всі вчинки свої. І відходили від Павла й від його товаришів із полекшою.

Одного дня прийшло до Павла кількох цих, що робили чари, з книгами й кажуть:

— Ми бачимо, що всі ці чари, що ми вчилися з отсих книг, це обман, що сила й правда тільки по вашому боці. Ми принесли до вас ці книги. Робіть із ними, що хочете.

Як пішла чутка про це по Ефезі, то ще більше чорнокнижників поприносило свої книги.

Тоді зложили всі книги в купу й підпалили їх перед народом, що зібрався, щоб бачити це.

Книги згоріли, а Павло промовив до народу:

— Велике діло зробили отсі мужі. Вони признали, що були в блуді, що ці чари, що вони їх робили перед людьми, неправда. Воно не тільки неправда але й гріх і образа Господня. Тому ми й спалили тут ці книги, що ширили неправду й служили до одурювання легковірних. Нема ніяких чародіїв, нема ніяких чарів — є тільки Господь Бог, що чуда творить, є тільки одна Правда, що її голосить Господь Ісус Христос і нам передав голосити її.

І обчислили ціну спалених чорнокнижницьких книжок і начислили пятьдесять тисяч срібняків.

Так могутньо росло слово Господнє й укріплялося.

Радів Павло цими успіхами, раділи й усі товариші його.

І каже Павло до Тимотея та Ераста:

— Дуже хочу я відвідати знов Македонію та Ахаю, а потім удатися в Єрусалим а там побувши мушу і Рим побачити. Та покищо годі. Дух рветься туди, та тіло не пускає. Недуга моя збільшилася й Лука каже, що треба мені, поки хоч трохи не прийду до сил, остати тут ув Єфезі.

І гляділи зі співчуттям Ераст і Тимотей на апостола й бачили, дуже вже недуга виснажила його, тільки очі його горіли давнім молодечим огнем, а може ще й кріпшим, ще живіщим. І подумав Тимотей: „У нього справді дужий, могутній дух, хоч тіло слабе.“

А Павло дальше:

— Друзі мої, журюся також цим, що діється в Македонії в християнських громадах. Не можу я покищо сам туди податися, так ви поїдете за мене. Написавби я бодай послання, та не сила мені й писати тепер. Та думаю, що висилаючи вас, друзі — це все одно, що й я сам ішовби туди.

І поблагословив їх на дорогу:

— Ідіть в імя Господа Ісуса Христа.

Тимотей із Ерастом попращалися сердечно з Павлом, як із батьком рідним і не гаючи часу подалися в дорогу, бо не їх щастя таки цього самого дня відплив корабель багатого ефеського купця в Халкидику, а звідтам у Македонію вже не трудно буде їм дістатися.

Ледво вони відїхали, як наспіли до Павла невеселі вісти з Галатії. Не добре там діється. Хоч собор у Єрусалимі звільнив цих, що з поган принимають християнську віру, від зберігання жидівських законів, все таки знаходяться між цими, що з Жидів стали християнами,

часописи виходять у неділю, а „Громадський Голос“ у будень, так значить він один шанує неділю...

— А поглянь но, Тимцю в „Правду“, де там написано, що вона виходить у неділю?

— Та нема, але написано 9. червня, а то сьогодні 9. червня й неділя сьогодні.

— То правда — кажу — та часопис прийшов ще вчера, значить у будний день і ще скорше мусів вийти зі Львова.

— Ну, та всеж таки там написаний день, що припадає в неділю.

— Ну так — каже Пилип Медвідь — значить, щоб люде в неділю читали й так крім богослуження та проповіди мали ще й у часописі душевший корм...

— Добре, добре відрубали ви Тимцеви, Пилипе — стали хвалити Пилипа всі довкола.

А Танас Решітник тиць пальцем у „Громадський Голос“:

— А глянь но, Тимцю, а тутечки що написане? Тимцьо прочитав у голос „Субота 8. червня!“

— Значить — дальше на це Танас — коли „Правда“ й інші часописи виходять на неділю, то „Громадський Голос“ виходить на шабас. А ніхто не заперечить, що „Правда“, чи „Нова Зоря“ не святкують неділі — власне тим, що пише недільний день, зазначує, що це для ньої найважніший день тижня.

А Ілько Кравець:

— Значить, що „Громадський Голос“ святкує шабас.

Тож то було сміху, сміху! А наш бідний Тимцьо стояв ні в сих, ні в тих — не знав, що на це відповісти.

А я зараз таки в читальни позичив собі паперу й пера тай списав усе й від себе додам ще людям нашим пораду: коли „Громадський Голос“ святкує шабас, то нехай його й читають ці, що шабасують при свічці-шабасівці та горівку-шабасівку попивають.

Стефан Варунок.

—o—

Хто патріот?

У нас часто лихо розуміють поняття патріотизму. І так, колиби судити по ділах людини, то нераз ці, що уважають себе за великих патріотів, булиби лише маленькою частинкою патріота. Візьмім під увагу слідуючі приміри:

Сказав раз палку промову при оказії — патріот!

Дав 50 польських грошів на Рідну Школу — патріот!

Заспівав: Ще не вмерла Україна — патріот!

Прийшов раз на виставку, скажім на „Наталку Полтавку“ — патріот!

Був у церкві, то нічо, що було це ще тоді, коли його хрестили — проте патріот!

Відфотографувався у вишиваній сорочці — патріот!

Відтанцював коломийки або козака — також патріот!

Але не так виглядає дійсний патріот. Патріотом є цей ,хто дає працю, життя, душу на жертвеник громадської справи. Патріот ніколи не зважає на людські згляди. Хочби такий випадок: клопочеться свідомий чоловік церковною справою. Хтось жартуючи відзивається до нього: Тебе ще заставлять в церкві свічку тримати. Що тоді буде?

На таке відповідає запитаний:

— Коли народня справа буде вимагати — буду тримати і дві свічки. А коли народня справа буде вимагати, щоби я йшов від порога до тетрапода на колінах — то я вчиню. Так відповість дійсний патріот.

—o—

Самоходові катастрофи

Під Калушем великий тягаровий самохід із 37 робітниками наїхав у повнім розгоні на самохід із 2 салінар. урядниками. Оба самоходи розторощені впали до рова, враз із пасажирами. 8 робітникам потрощило ребра, руки, ноги. В грізнім стані відвезено їх до шпиталя в Станиславові. 18 лекше ранених заосмотрено в Калуши. Оба урядники, що їхали особовим самоходом віднесли також тяжкі рани. Катастрофу спричинив шофер тягарового авта, якому захотілося перегнати особовий самохід.

Друга самоходова катастрофа сколілася під Моршином. Автобус Ізаака Горовіца, виминав на перехрестю доріг инший самохід. Наслідком наглого загальмовання автобус перевернувся та та придавив переходячу саме тоді дорогою 38-літню Розалію Данильчук, яка згинула на місци. Кількох пасажирів автобуса віднесло тяжкі рани.

Третій випадок мав місце у Львові. Тут, на вул. Кохановського самохід вїхав ізза невідомої причини на хідник та придавив переходячу Юлію Жувар і її 3-літну донечку. Мати віднесла лиш легкі рани, а тяжко покалічена дитина вмерла в шпитали.

Поширюйте „Правду“!

такі що голосять, буцім то хто не виповняє закону, не може бути спасений.

— Боже мій, що мені тут діяти! Іти до них, не багато поможе, бо тільки відійду, знов мої земляки мов ці вовки кинуться на дороге мені галацьке стадо з неправдивими науками й занечистять мою чисту благовість, що я голосив там. Що мені тут діяти, як рятувати любе стадо мое?

А Лука:

— Найкраще на мою думку зробити це, що ти зробив, коли не міг відвідати Солуня.

— Послання написати їм? Добре радиш! Так я й зроблю. Зараз таки завтра сідаю до писання.

Та не довелося йому в Ефезі написати послання. На другий день рано пішов у місто, купити папірусу на послання, як один із учеників підбіг до нього й стривоженим голосом каже:

— Учителю не показуйся на вулицях міста, небезпечно!

— Небезпечно, чому?

І став ученик оповідати:

— Один із тутешніх золотарів на ймення Димитрій, що робить срібні храми Артеміди, підбурив проти тебе ремісників, яким він дає чимало заробітки. Він зібрав їх і інших сього діла робітників і каже їм: „Люде, ви знаєте, що з цього заробітку прожиток наш. Та бачите й чуєте, що не то в Ефезі, а трохи не по всій Азії цей Павло відвернув багато народу від давніх богів на свою науку навернувши. А навчає він, що нема богів рукотворних. І не тільки це ремеслу нашому грозить упадком, та щоб і храм великої богині Артеміди не обернувся нівщо й не пропала величчеї, що їй уся Азія й увесь світ покланяється.

— Таки пропаде — сказав на це Павло. — Переможе Христова правда поганських рукотворних богів.

— Певно що так! Та слухай, учителю дальше. Як Димитрій підбурив так нарід, люде з великим гнівом закричали: „Велика Артеміда Ефеська!“ Підбурені Димитрієм ремісники кинулися в народ і розворушили його. В театрі Македонці Гай і Аристарх голосили слово Боже та розярений нарід кинувся на них та схопив їх.

— Гая й Аристарха схопили? Так треба мені йти в театр і рятувати їх.

А ученик стривожився:

— Ні, не йди туди, не йди! Вониж на тебе найбільше розярені. Найкраще ходім до тебе в хату.

Павло довго змагався з ним, конче хотів іти рятувати учеників своїх, та як вкінці ученик сказав:

— Не поможеш їм, а ще більше можеш пошкодити, бо твоя поява ще більще розярить підбурений нарід — Павло дався пересвідчити й не думаючи вже про купно папіруса, подався з учеником до дому.

Там застали вже більше християн. Вони вельми зраділи, як побачили Павла, бо вже боялися, що розярена товпа його схопить.

Із хати бачили, як народ ходив походом вулицями міста з золоченими статуями ефеської Артеміди й вигукував:

— Велика Артеміда Ефеська!

Деякі з ефеської старшини, що були Павлові приятелі, прислали теж до нього послів і благали, що не йшов до театру та запевнювали, що зроблять усе, щоб успокоїти нарід. Тільки поки їм не вдасться успокоїти народу, нехай не показується.

І Павло велів їм переказати, що послухається їх, тільки, щоб рятувати його учеників Гая та Аристарха.

А тимчасом усе місто клекотіло, кипіло. Нарід гурмами йшов під театр та святинею Артеміди.

Золотар Димитрій і його помічники не спочивали й закликали нарід боронити ефеську Артеміду.

Нарід збігався, та як то звичайно буває, в такій суматосі, не всі й знали гаразд, чого йдуть туди. Бігли просто з цікавости.

Жиди ворожі християнам задумали й собі використати цей заколот на шкоду християн. (Д. б.).

В Зелені Свята памятайте про інв. УГА. та про стрілецькі могили.

Від ряду літ з нагоди Зелених Свят — днів українських інвалідів — звертається за помічччю громадянства дві українські установи, що виросли на кроваво-му полі борні за будучність народу: УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ та Т-ВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ. Обовязком цих двох установ подбати, щоби тисячі могил поляглих героїв та тисячі немічників-інвалідів Українського Війська удержати в такому стані, щоби цю болючу рану наш національний організм міг сміло відкрити перед своїми і чужими.

Нині, десять літ від закінчення народніх змагань на наших землях, ледви у більших містах упорядковані наші воєнні цвинтарі, оліті зеленню гроби, поставлені або ставляться хрести. В Берліні збудовано гробницю й памятник на могилі І-го Державного Секретаря Військових Справ Полк. Вітовського. Треба ще построїти на цвинтарях сотки однородних хрестів та памятники на побоєвищах Маківки, Лисоні і др.

Інваліди Української Армії не одержують в найскромніших границях того забезпечення, яке дістають інваліди від держави. Серце наше задубіло — не чує зову о поміч тих, що стратили здоровля в боротьбі за ідеал народу. Рента самітного державного 100%-вого інваліда виносить 218 золотих, тоді, коли 100%-вий інвалід УГА, замешкалий у більшому місті, дістає від УКТОНІ 60 зол. місячно, без ріжниці на родинний стан. Лиш одиниці споміж української суспільности памятають щомісяця про наших інвалідів. Загалови мусимо пригадувати обовязок супроти них з нагоди Зелених Свят. Річний буджет УКТОНІ грубо переступив цього року квоту 150.000 золотих, або понад півтора тисячі амер. долярів місячно.

Цю квоту наше громадянство мусить зложити шляхом добровільних особистих жертв. Не відкладайте мовчки цеї відозви! Не нищіте чеків! Вишліть негайно свою жертву, щоби до кінця липня найдальше можна було оголосити публичний звіт зі збірки, котра буде розділена між оба Товариства.

ГОЛОВНА РАДА УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:

Дм. Паліїв, голова, М. Брилинський, секретар, Др. П. Деркач, скарбник

Т. Мартинець, А. Рак, М. Галібей, Др. Б. Гнатевич, о. Ол. Малиновський, Др. Ст. Навроцький, Др. П. Палійчук, Ор. Радловський, Юл. Шепарович, Бр. Лужний.

ГОЛОВНА РАДА ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ:

Ю. Шепарович, голова, С. Український, секретар, Бр. Янів, скарбник

проф. Ник. Даниш, Л. Лепкий, Др. Ів. Німчук, ред. О. Паліїв, інж. Зах. Рудик, інж. Яр. Фартух, о. Ст. Шпитковський.

——o——

Протест проти переслідувань Церкви

На зборах Українсько-Християнської Організації в Жовкві ухвалено одноголосно протест проти переслідувань Католицької Церкви і християнської віри в СССР., проти замикання і профанування Божих Домів, а спеціяльно Церкви Десятинної св. Володимира Вел. та проти заміреного знищення одинокої на всю Україну гр.-кат. Церкви в Києві. (Того рода протести проти большевицьких переслідувань Церкви повинні бути ухвалювані на всяких зборах по всій нашій землі).

——o——

ЮВИЛЕЙ РОМУНІЇ

Недавно Ромунія обходила десятиліття побідного для неї закінчення війни, якій завдячує побільшення коштом Українців і Мадярів своєї території. З тої нагоди відбувалися в цілій Ромунії ріжні торжества, в яких брала участь ромунська королівська родина. На знимці бачимо від лівого боку: бувшу королеву Єлисавету грецьку, князя-регента Николая ромунського, королеву Марію, малого короля Михайла і його матір княжну Єлену.

ДОПИСИ

ФІЛЬВАРКИ П. ЗОЛОЧІВ. **(25-ліття істнування читальні „Просвіти“. Заснування кооперативи. За часті випадки винародовлення між нашим жіноцтвом).** До сих щасливих читалень Т-ва „Просвіти“, що в сім році обходитимуть свій 25-літний ювілей заснування належить також читальня в Фільварках біля Золочева. Цей немалий протяг часу велить застановитися чи і як поступило вперед культурно-освітнє життя в нас і чим громадяни в Фільварках можуть повеличатися. Життя культурно-просвітне розвинулося в нас гарно передусім в останніх, повоєнних роках. Завдяки ідейним людям розвинули свою широку діяльність особливо дві секції, засновані при читальні „Просвіти“. Перша секція театрально-драматична дала понад 20 повчаючих і розвеселюючих вистав у близькім Золочеві та на провінції. За придбані гроші замовив драматичний гурток виготовлення гарного, залізного хреста — памятника по поляглих борцях за долю батьківщини. Памятник вже виготований, жде свого поставлення. Знайшовся теж один щирий громадянин п. О. Чемеринський, що безкорисно жертвував кусень дуже відповідної площі під памятник, за що належиться йому, від всіх наших селян, щира подяка.

Друга секція відчитова давала останніми роками 15—20 відчитів і викладів річно на ріжні займаючі теми. Дуже цікаві були відчити цього рода: „Роля Церкви в українській історії“, „Про потребу єдности та братерства між Українцями“, „Про значіння та завдання освіти“ „Про християнську соціольогію“ і мн. и.

Одного взірцевого громадянина й основателя читальні п. Гупала Івана іменувала читальня Просвіти, за його довголітну працю, на передост. Загальних Зборах своїм почесним членом.

М. р. засновано у Фільварках торговельно-садівничу кооперативу, яка, хоч не можна було їй предбачити добрих успіхів зачерез недалеке віддалення від міста Золочева, розвивається щораз краще. Треба отже братися нашим людям до торговлі, бо в ній наша будучність.

Вкінці іще на один сумний обяв в нашому життю хочу вказати. Є це дуже часті випадки винародовлення і спольщення, головно між нашим жіноцтвом. Можна начислити кільканайцять випадків байдужого переходу на латинський обряд і спольщення. А все це ради „легкого хліба“ і женячки. Сумна, зате сувора, правда! І ради на це не можна найти.

В. Г.

Данилка Сокири слово щире

То вам, люде, було диво тут таки в селі у нас — задумали мати жниво, хоч до жнива іще час, а то й муки намолоти та ще й спекти колачі! Ви цікаві може хто то? Два із міста паничі... Бо, знаєте, в нас син Мошка трохи в місті в школах був, щось там з книжки лизнув трошка, та мабуть вже все забув. Та зате знайомих має тепер в місті Юдка гук, часто в місті в них буває — каже Мошко, для наук. На які там йде науки, не цікаве це для нас, тільки диво, без принуки розохотився нараз Мошків той нероба Юдка! Щось воно вже є у тім? Та розвідалися хутко відки в нім цей перелім, бо почав він підходити враз до наших парібків і в читальню заходити навіть нашу захотів. Але старші наші члени не пристали на тото: „Ще нам коршму нехрещений тут спровадити готов!“ То він тільки так боками своє діло вже робив, із нашими парібками тісну приязнь заводив. Говорив їм баналюки, Церкву, віру висмівав — от такі то він науки подавав серед забав. (Бо парібкам він музику, ба і пиво їм платив й мав повагу в них велику — правда, це вже диво див!) Та вже йду до того дива, що я з початку згадав, як хотіли мати жнива, паничі із міста два. Юдка з міста їх спровадив, (у неділю це було), буцімто на важну раду, рятувати як село. Один із них був наш напевно, другий мав жидівський ніс, але присягався ревно, що він наш, що зветься Кіс. Досить нас зійшлось цікавих, всеж то з міста, бач, прийшли на село не для забави, скажуть щось нове вони... І сказали: про села у нас руїну, про буржуїв-багачів, про радянську Україну, як там Ленін рай завів... все те, все те говорили, а потому перейшли на релігію, що сили на священиків ревли і на Церкву й закінчили, що треба нам пролетаріям єднатись і ячейку утворити, і до того зараз братись, а в ячейці проводити має, кажуть, Юдка вам він розумний, проломити буржуазний старий хлам він поможе й повалити...“ Аж тут рубнув Федь нараз: „Що Жид має проводити?! Чиж нема своїх у нас?! А на те той Кіс носатий, весь червоний як бурак, вже не вспів нішо сказати, тільки крикнув: „Ти дурак!“ Але й Федь не в тімя битий, крикнув: „Я тобі не брат! Вже іти людей дурити до селянських наших хат трохи ти за пізно взявся, ми вже знай не горобці, щоби хтось у нас ще дався зловитися на полову — не буде в нас жнив тобі!“ Як почули таку мову у читальні наші люде, то всі голосно у сміх: „Жнива вам у нас не буде!“ тай з читальні пхають їх. А той Кіс до всего того скривився немов пив квас, або розкусив квасницю й по німецьки каже: „Грицю!“ до товариша до свого: „тут не зробимо нічого — то село вже не для нас! Коб ще що знай тутки нам у селі не обірвалось...“ Я в цій мові знаю толк, бо в німецький попав полк на світовій був війні тай теперечки придалось, як ось бачите мені! Шусть з читальні паничі, не удалося їм жниво, не спекли в нас колачів, в Мошка випили лиш пиво. Юдка носа опустив, ту роботу понехав, на науку не ходив, разом з батьком шинкував ще для купки пияків, що в селі в нас ще остали, не платив для парібків ані пива ні музик, видно вже грошей не дали, бо з його роботи пшик, тії з міста паничі, що то наче ці сичі, все полюють на темноту, на несвідомий народ і ведуть його в болото, у вир каламутних вод. Раджу, люде, стережіться і гоніть таких з села, прийде хто, добре дивіться, щоби не впустити зла. Бережи вас, Божа сило! **Сокира Данило.**

——o——

Господарські поради

Чужі тіла в шлунку рогатої худоби.

Чужі тіла в шлунку пережувачів попадаються дуже часто. Значну частину такої худоби треба дорізувати зі стратою. Чому саме в шлунок рогатої худобини так часто попадаються чужі тіла? Причини цього ріжні. Найперша причина це звичка худоби лизати всякі предмети. Потім це, що худоба їсть усе скоро та лакомо, тільки злегка жуючи. Роздроблення їжі відбувається, як відомо, щойно при пережуванні. Не рідко проковтує так худоба іглн, шпильки, частини дроту. Коли такий гострий предмет пробється, спричинює рану. Рана ропіє й худобина є недужа. При оглядинах уже часто годі найти цей гострий предмет. Він просунувся дальше, а наслідком цього: ропіння печінки, селезінки, зроснення чіпця з печінкою, ропіння грудної та черевної оболони, запалення легенів і т. п. недуги. Ознакою цих недуг недомагання в травленню. По проковтненню піску завважуємо безнастанне жування без проковтування, стогнання, важке віддавання калу, корчення хребта, часте лежання з повільним слабненням. Кінчиться воно постійними недомаганнями травлення, а то й худобина гине в 9—18 днях.

Коли гострі предмети зранять стіни шлунка, то тоді нагло наступають недомагання в травленні, болючі кольки, неспокійні рухи, худоба перебирає ногами та бе до черева, стогне, в очах видно жах і біль, часто випливає кров відходовою кишкою. Чи худоба згине, чи ні, залежить від цего, в якому напрямку піде гострий предмет, які місця зранило. В дуже рідких випадках дасться вилічити худобину, та все вже вона буде хирлява й худа. Тому треба дуже вважати, щоб худобина не мала нагоди проковтнути гострі предмети й загалом т. зв. чужі тіла. Коли завчасу замітимо нещастя, так треба худобину різати зараз, щоб вартість не потерпіла.

Б. Б.

Коротенькі господарські пригадки й поради.

Направляйте покрівлі стоділ.

Основно чистьте й вапнуйте пивниці на бульбу.

Гній удержуйте ціпкий та вогкий.

Садіть буряки.

В пасіці: стежіть за роями.

Вулий з медом у велику спеку забезпечуйте перед діланям соняшного проміння.

В городі: час садити росаду капусти — відступ рядів 55 центиметрів, відступ у рядах 50 центиметрів.

Час сіяти шпінак — відступ рядів 25 центиметрів.

НОВИНКИ

Замах на поїзд під Жирардовом. Дня 9. с. м. вечер мало що не прийшло до великої катастрофи між стаціями Жирардовом і Якторовом. Вантажний поїзд, що йшов з Варшави, віхав на шину довжини 12-ти метрів, котру хтось положив на рельсах. Поїзд ще в час задержано, одначе тор поважно ушкоджений. Скорий поїзд, який їхав за вантажним здержано також. Розміри катастрофи булиб величезні, колиб скорий був віхав на шину а не вантажний. Поліція провадить слідство.

Влом до церкви. В ночі з 3-го на 4-го с. м. вдерлися вікном до церкви в Іванівці, пов. Скалат злодії, розбили скарбонку й забрали сю готівку в квоті 276 зол. п. Слідство ведеться.

Страшний випадок. Дня 7-го с. м. в Станиславові при вул. Седельмаєрівській гойдалася на залізній брамі камениці 8-літня Мальця Кежнер. Нагло брама вискочила зі занавісів і своїм тягаром вбила нещасну дівчину.

Згорів самохід. З Жидачева доносять, що шофер В. Марек вертав недавно автом до Млиниск. Нагло на гостинці в наслідок експльозії повстала в авті пожежа, яка цілковито знищила авто. Шофер вискочив з горючого авта й вийшов ціло.

Заборона зеленосвяточної збірки. Цього року відмовили всі три східногалицькі воєвідства дозволу на переведення організаційної збірки на Товариство Охорони Воєнних Могил та Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові. Мотиви відмови перетяження населення ріжними збірками та і те, що збірку ділили оба Товариства. У минулому році цього жадне воєвідство за перепону не уважало. Тому цього року не буде збірки на лісти. Обовязком громадян, товариств, інституцій і економічних установ надіслати свою жертву на оба товариства чеками, які будуть розіслані з усіма часописями. Від Укр. Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

——o——

Переписка Редакції

Вп. В. Городиський. За надсилані матеріяли щиро дякуємо. Вартісні для нас Ваші дописи на актуальні теми. Виказують вони публіцистичний талан, який при добрій волі і пильности зможете гарно розвинути. Присилайте, радо будемо поміщувати. Висилаємо Вам постійно ґратісовий авторський примірник пашого часопису. Щасть Боже!

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. **В друкарні Сп. „Діло“, Львів, Ринок 10.**